

Seat No. : _____

TA-106

April-2013

B.A. (Sem.-IV)

Psychology (EC-I-211)

(Child Development)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) બાળકની જાતિય ભૂમિકા અંગેની રૂઢિબદ્ધતા વિશે ચર્ચા કરો. ૭
અથવા
નવજાત શિશુનું વ્યક્તિત્વ અને શાળા પહેલાનાં બાળકના વ્યક્તિત્વ વિશે સમજૂતી આપો.
- (બ) ભાષાના પાસા તરીકે ધ્વનિશાસ્ત્ર અને વાક્યરચનાશાસ્ત્ર સમજાવો. ૭
અથવા
બાળકનો ભાષાકીય વિકાસ સદૃષ્ટાંત સમજાવો.
૨. (અ) બાળકમાં બૌદ્ધિક-વિકાસ કેવી રીતે થાય છે તે સમજાવો. ૭
અથવા
સર્જનાત્મકતા માટેના આવશ્યક સાધનો વિશે ચર્ચા કરો.
- (બ) બાળકના નૈતિક-વિકાસ પર અસર કરતાં ગમે તે બે ઘટકો સમજાવો. ૭
અથવા
બાલ્યાવસ્થા અને પુખ્તાવસ્થામાં સ્વ-નિયંત્રણની સમજૂતી આપો.
૩. ટૂંકનોંધ : (ગમે તે ચાર) ૧૬
(૧) શરીર બંધારણ અને સ્વાસ્થ્ય-વ્યક્તિત્વ વિકાસ ના ઘટક તરીકે
(૨) ભાષાના કાર્યો
(૩) પ્રાથમિક શાળાના બાળકનું વ્યક્તિત્વ
(૪) બુદ્ધિનું વર્ગીકરણ
(૫) પ્રતિભાશાળી બાળકો
(૬) નૈતિક ધોરણોનું આંતરીકરણ
૪. એક-બે વાક્યોમાં ઉત્તર આપો : ૧૨
(૧) વ્યક્તિત્વની વ્યાખ્યા સમજાવો.
(૨) ભાષા એટલે શું ?
(૩) અમૂર્તીકરણ એટલે શું ?
(૪) સ્વ-ઓળખ એટલે શું ?
(૫) નૈતિક-ધોરણો એટલે શું ?
(૬) વેરભાવયુક્ત આક્રમકતા એટલે શું ?

૫. (અ) ખાલી જગ્યા પૂરો :

૮

- (૧) _____ એટલે સમાજમાં પરંપરાગત નિશ્ચિત થઈ ગયેલ સ્ત્રી પુરુષની જાતિય-ભૂમિકાઓની વર્તન તરેહો. (જાતીય ભૂમિકા, રૂઢિબદ્ધતા)
- (૨) _____ એ એવી પ્રક્રિયા છે જેના દ્વારા વ્યક્તિઓ પોતાનાં વિચારો, ભાવો અને માહિતીની આપ-લે કરે છે. (ભાષા, સંદેશાવ્યવહાર)
- (૩) બાળક સરેરાશ ૭ વર્ષની ઉંમરે આશરે _____ જેટલાં શબ્દો ઓળખતું થાય છે. (૧૦,૦૦૦, ૨૦,૦૦૦)
- (૪) સામાજિક કે સાંસ્કૃતિક જૂથની નૈતિક આચારસંહિતા સાથે અનુરૂપ વર્તન એટલે _____. (નૈતિક વર્તન, નૈતિક ધોરણો)
- (૫) _____ અવસ્થા દરમ્યાન બાળક નક્કર વસ્તુઓના સંબંધને તાર્કિક વિચારો કરવાની બોધાત્મક શક્તિ ધરાવે છે. (પ્રકાર્યાત્મક, મૂર્ત કાર્યાત્મક)
- (૬) નૈતિક ધોરણોનું ઉલ્લંઘન થાય એવું વર્તન કરવાની વૃત્તિનું વ્યક્તિ દ્વારા થતું અવરોધન એટલે _____. (આંતરીકરણ, આત્મ-નિયંત્રણ)
- (૭) _____ એટલે અન્યને હાનિ પહોંચાડવાનાં સ્પષ્ટ ઈરાદાથી અભિવ્યક્ત થતી આક્રમકતા. (વેરભાવયુક્ત આક્રમકતા, સાધનરૂપ આક્રમકતા)
- (૮) બુદ્ધિ અંગેનો દ્વિઘટક સિદ્ધાંત _____ એ આપ્યો હતો. (સ્પીયરમેન, થોર્નડાઈક)

(બ) જોડકાં જોડો :

૬

અ	બ
(૧) થર્ચસ્ટન	(a) સંસ્કૃતિની નૈતિક-વિકાસ પર અસર અંગેના અભ્યાસો
(૨) જ્યાં પિયાજે	(b) સમવયસ્ક આંતરક્રિયાની નૈતિક-વિકાસ પર થતી અસરો અંગેના અભ્યાસો
(૩) ઈ.આઈ. બર્ક	(c) બુદ્ધિનો બહુલક સિદ્ધાંત
(૪) એલ.એમ. ટર્મેન	(d) પ્રતિભાસંપન્ન બાળકો પરના અભ્યાસો
(૫) કોલબર્ગ	(e) બુદ્ધિનું વર્ગીકરણ
(૬) આલ્બર્ટ અને વિનર	(f) સર્જનાત્મકતા અંગેના આવશ્યક સંસાધનો

Seat No. : _____

TA-106

April-2013

B.A. (Sem.-IV)

Psychology (EC-I-211)

(Child Development)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Discuss the stereo gender-typing of a child in the development of personality. 7

OR

Explain the personality of a very young child and pre-school child.

- (b) Explain phonology and semantic as faces of language. 7

OR

Explain the language development of child with examples.

2. (a) Explain the intellectual development of child. 7

OR

Discuss the necessary resources in Creativity.

- (b) Explain any two factors in the moral-development of a child. 7

OR

Explain the development of self-control in childhood and adolescence period.

3. Short note (any **four**) : 16

- (1) Body structure and physical condition as factors in personality development.
- (2) Functions of language
- (3) Personality of a primary-school child
- (4) Classification of intelligence
- (5) Mentally gifted children
- (6) Internalization of moral norms

4. Answer in **one-two** sentences : 12
- (1) Define Personality.
  - (2) What is Language ?
  - (3) What is Abstraction ?
  - (4) What is Self-Identity ?
  - (5) What is Moral norms ?
  - (6) What is Instrumental Aggression ?

5. (a) Fill in the blanks : 8
- (1) _____ are the behavioural patterns determined traditionally for the male and female gender roles in society. (Gender roles, Stereotyping)
  - (2) The process of interaction of thoughts, feelings and information between individuals is called _____. (Language, Communication)
  - (3) At the age of about 6 years, a child on an average is able to recognize _____ words. (10,000, 20,000)
  - (4) _____ are the behaviours to remain conform ethically to the social or cultural groups. (moral-behaviour, moral-norms)
  - (5) In _____ stage the child acquires the cognitive ability to associate logical thoughts from concrete objects. (pre-operational, concrete operational)
  - (6) An individual's tendency of inhibiting urges to act in ways that violate moral standards is called _____. (internalization, self-control)
  - (7) _____ aggression means intentionally expressed hostility to harm others. (Hostile, Instrumental)
  - (8) _____ gave the two factors theory of intelligence. (Spearman, Thorndike)

- (b) Match the column : 6

(A)	(B)
(1) Thurstone	(a) studies on the effect of culture on moral-development
(2) Jean Piaget	(b) studies of the effects of peer-interaction on moral development
(3) E.I. Berk	(c) multiple theory of intelligence
(4) L.M. Terman	(d) studies mentally gifted children
(5) Kohlberg	(e) classification of intelligence
(6) Albert and Winner	(f) necessary resources in creativity